

Únikové cesty

Pozdrav

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na dnešních bohoslužbách, v 1. postní neděli, slovy apoštolskými: *Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen*

Introit (Žalm 139, 1-6)

- 1 *Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě.*
- 2 *Víš o mně, ať sedím nebo vstanu, zdálky je ti jasné, co chci dělat.*
- 3 *Sleduješ mou stezku i místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy.*
- 4 *Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno.*
- 5 *Sevřel jsi mě zezadu i zpredu, svou dlaň jsi položil na mě.*
- 6 *Nad mé chápání jsou tyto divy, jsou nedostupné, nestačím na to.*

Píseň: EZ 723 - Tak, jaký jsem – ač nemám nic

Modlitba

Z knihy modliteb

I. Čtení (Jer 1, 1-10)

- 1 *Slova Jeremjáše, syna Chilkijášova, z kněží v Anatótu v zemi Benjamínově.*
- 2 *K němu se stalo slovo Hospodinovo za dnů judského krále Jósijáše, syna Amónova, ve třináctém roce jeho králování.*
- 3 *Stávalo se též za dnů judského krále Jójakíma, syna Jósijášova, až do konce jedenáctého roku vlády judského krále Sidkijáše, syna Jósijášova, až do přestěhování Jeruzaléma v pátém měsíci toho roku.*
- 4 *Stalo se ke mně slovo Hospodinovo:*
- 5 *„Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve, než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proroka.“*
- 6 *Nato jsem odpověděl: „Ach, Panovníku Hospodine, nevím, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec.“*
- 7 *Ale Hospodin mi řekl: „Neříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všechno, co ti přikážu, řekneš.“*
- 8 *Neboj se jich, já budu s tebou a vysvobodím tě, je výrok Hospodinův.“*
- 9 *Hospodin vztáhl svou ruku a dotkl se mých úst. Pak mi Hospodin řekl: „Hle, vložil jsem ti do úst svá slova.“*
- 10 *Hleď, tímto dnem tě ustanovuji nad pronárody a nad královstvími, abys rozvracel a podvracel, abys ničil a bořil, stavěl a sázel.“*

“Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Slůvko dětem (lekce 18 - U moře Tiberiadského)

Můžete si s dětmi zahrát jedno kolo hry „rybičky, rybičky – rybáři jedou“? Co při této hře tvoříte? „...“ Sít. A víte, co nám ta síť připomíná? Že máme úkol „lovit lidi“ – tedy tahat je z vody, kde by se mohli utopit. Často nám to nejde, ale občas zjistíme, že jsme na to nezůstali sami.

Anebo můžete síť (viz Starší školní děti) nachystat dopředu a bavit se s dětmi i dospělými o tom, k čemu slouží.

Píseň: Moje male světélko

Píseň: EZ 714 - Někdo mě vede za ruku, když bojím se jít tmou

Kázání (Jer 1,5; 1,7; 2,13)

5 „Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve, než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě...“

7 „... Neříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všechno, co ti přikážu, řekneš.“

13 „... Opustili mne, zdroj živých vod, a vytesali si cisterny, cisterny rozpuhané, jež vodu neudrží.“

Milé sestry a bratři, přátelé a hosté,

vstoupili jsme do postního období. Především nejde o čas **rituálních předpisů** o tom, co smíme a nesmíme mít na talíři. Půst to není nějaká náboženská dieta, ale spíše **vnitřní inventura**. Půst otevírá prostor pro důležitou otázku, zda to, co o sobě vyznáváme v neděli dopoledne, ladí s tím, jak se rozhodujeme v pondělí, úterý, středu, čtvrtek, pátek nebo sobotu. Jestli je naše víra přítomná i v naší práci, ve škole, v tom, jak mluvíme s dětmi, nebo jak se chováme v anonymitě sociálních sítí. Na začátku našeho přemýšlení o Slove Božím, přiznávám je to těžká otázka, tak pojďme společně hledat odpovědi.

Dnes před námi stojí prorok Jeremiáš. Postava, která má k dnešnímu člověku 21. století až **mrázivě blízko**. Jeremiáš není socha z mramoru. Je to člověk z masa a kostí, který prožíval totální rozervanost. Na jedné straně měl svou profesi, své přátele a touhu po obyčejném klidném životě. Na druhé straně v něm „**pálilo**“ Boží slovo, které mu nedalo spát a které ho stavělo do konfliktu s celým tehdejší světem. Jeho příběh je zrcadlo, ve kterém se dnes můžeme vidět my sami.

První věta, kterou Jeremiáš slyší, zní v našich uších až děsivě intimně: „Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě ...“ Ano „**znal**“. V hebrejštině to není jen intelektuální informace, jako když znáte hlavní město nějakého státu. Je to **vztahová známost**. Bůh říká: „Měl jsem k tobě vztah dřív, než jsi vůbec začal existovat.“

V 21. století jsme pro algoritmy velkých korporací jen souborem dat. Jsme profily, které je třeba správně zacílit reklamou. Pro stát jsme rodné číslo, pro zdravotní pojišťovnu statistická položka. Velmi snadno propadáme pocitu, že jsme nahraditelní. Že kdybychom zítra zmizeli, systém se prostě přenastaví a pojedje dál. Tato anonymita plodí hlubokou úzkost a pocit bezvýznamnosti. Není to **lůno Boží**, ale je to lůno naprosté beznaděje, ve kterém se rodí pocit, že náš život nemá žádný hlubší smysl.

Jeremiášovo povolání nás ale vrací k radikální svobodě. Pokud mě Bůh znal dříve, než jsem stačil udělat první chybu nebo dosáhnout prvního úspěchu, pak moje hodnota není v mém výkonu. Nejsem to, co jsem dokázal, ani to, kolik lidí mě sleduje na síti. Jsem ten, koho si Bůh zamiloval už v zárodku. Postní doba začíná právě tady – v přijetí faktu, že jsem **milovaným Božím stvořením** bez ohledu na to, jak moc se mi právě teď v životě daří. Tato známost je **kotvou v tekutém světě**, kde se všechno ostatní neustále mění.

Jeremiášova reakce na Boží volání je naprosto lidská. Neříká „*tady jsem, Pane, jsem připraven být tvým hrdinou*“. Říká: „*Neumím mluvit, jsem přece ještě chlapec.*“

A není to jenom Jeremiáš, který má pochybnosti přijat tak veliké poslání, ale také:

- Abrahám** odpovídá „*Hle, zde jsem*“ ve chvíli nejtěžší zkoušky. Není to výkřik hrdiny, ale projev naprosté odevzdanosti.
- Izaiáš** na volání „*Koho pošlu?*“ sice odpověděl „*Zde jsem, pošli mne*“, ale hned dodal: „*Běda mi, jsem člověk nečistých rtů.*“ Věděl, že na ten úkol sám o sobě nemá.
- Samuel** to vyslovil jako malé dítě, které v noci tápe ve tmě a prostě jen říká: „*Mluv, tvůj služebník slyší.*“
- Mojžíš** u hořícího keře s Bohem regulérně smlouval. „*Kdo jsem já, abych šel k faraonovi?*“ a nakonec: „*Pane, já nejsem člověk výmluvný, mám těžký jazyk.*“ Mojžíš se necítil jako vůdce, cítil se jako někdo, kdo se neumí ani pořádně vyjádřit. A přesto ho Bůh nepropustil.
- Jonáš** šel ještě dál. Ten na Boží volání neodpověděl slovy, ale útekem. Nastoupil na loď a jel přesně na opačnou stranu, než kam ho Bůh posílal. Proč? Protože se bál, že úkol je nad jeho síly. Jonáš nám připomíná, že i naše snaha utéct před odpovědností je Bohu známá.
- Apoštol Pavel**, vzdělaný a horlivý muž, musel být doslova sražen k zemi na cestě do Damašku, aby pochopil, k čemu je volán. Později sám přiznává, že jeho „*ostnem v těle*“ je slabost. Neříká: „*Podívejte, jak jsem skvělý apoštol,*“ ale vyznává: „*Když jsem slabý, tehdy jsem silný.*“ Pavel pochopil, že Boží moc se nejvíce projevuje právě tam, kde končí ta naše lidská.

B+S, to jsou i naše nejoblíbenější **únikové cesty**. Máme pocit, že ke křesťanství potřebujeme speciální výbavu – svatý tón hlasu, dokonalou znalost teologie nebo bezchybný morální profil. Schováváme se za svou nedostatečnost, abychom se vyhnuli odpovědnosti. Říkáme: „*Já nejsem ten typ, co by měl mluvit o víře. Já tomu nerozumím. Jsem na to moc mladý, moc starý, moc vyčerpán nebo moc hříšný.*“

Boží odpověď Jeremiášovi je ale překvapivě tvrdá: „*Neříkej: Jsem jen dítě.*“ Bůh nám tím říká: Přestaň se vymlouvat na svou slabost. Já tě neposílám proto, že jsi skvělý řečník nebo silná osobnost. Posílám tě proto, že jsem do tebe vložil své slovo. Každý z nás je povolán k tomu, aby ve svém okolí nesl kousek **Božího světla**.

Půst nás volá k tomu, abychom odložili masku falešné skromnosti. Skutečná pokora není v tom, že se budeme neustále shazovat a tvrdit, že nic neumíme. Skutečná pokora je v tom, že přiznáme svou slabost, ale přesto s důvěrou řekneme: „*Tady jsem, Bože, použij mě tam, kde právě jsem.*“ Bůh si uschopňuje ty, které si vybral.

Prorok žil v době, kdy se společnost navenek tvářila, že je všechno v pořádku. V Jeruzalémě se obětovalo, v chrámu se zpívalo, ale pod povrchem to hnilo. **Spravedlnost** byla prodejná a **víra** se stala jen prázdnou fasádou. Jeremiáš to pojmenoval geniálním obrazem: „... *Opustili mne, zdroj živých vod, a vytesali si cisterny, cisterny rozpuhané, jež vodu neudrží.*“

Co jsou naše dnešní cisterny? Máme neuvěřitelné technologické možnosti, bezpečí a komfort, o jakém se Jeremiášovým současníkům ani nesnilo. A přesto jsme jako společnost úzkostní, vnitřně vyprahlí a nervózní. Proč? Protože se snažíme naplnit prázdnou své duše věcmi, které k tomu nejsou určené.

Tesáme si cisterny z naší kariéry, z hromadění věcí, z nekonečného digitálního rozptylování. Snažíme se uhasit žízeň po smyslu života uznáním od druhých lidí. Ale tyto cisterny jsou rozpuhané. Voda z nich uniká. Vždycky potřebujeme víc, novější, silnější zážitek, ale pocit prázdnoty se vrací.

A nyní začala postní doba, která je časem hledání odvahy tyto náhražky pojmenovat. Je to čas „**boření**“, o kterém mluví Bůh k Jeremiášovi. Nejdříve v sobě zbourat ty nánosy balastu a falešných jistot, abychom se znovu prokopali k tomu jedinému **Zdroji**, který skutečně osvěžuje. Boží slovo není další povinnost v našem diáři; je to **nabídka živé vody**, která dává sílu i v čase sucha.

PS: B+S

Jeremiášův úkol byl shrnut do šesti sloves: **rozvracet a podvracet, ničit a bořit, stavět a sázet**. Většina z nás má ráda jen ta poslední dvě. Chceme hned stavět a sázet. Chceme mít krásné výsledky. Ale Jeremiáš nás učí, že bez poctivého „**rozvracení a podvracení**“ plevela a „**nečiní a boření**“ falešných jistot nebude to nové mít kde „**stavět a sázet.**“

Postní doba je časem pro toto „**boření**“. Ne proto, aby po nás zbyla jen spoušť, ale proto, aby se uvolnilo místo pro Boží setbu. Vykročíme do těchto týdnů s vědomím, že Bůh, který nás „*utkal v lůně*“, s námi počítá právě v naší nedokonalosti. On neposílá do světa superhrdiny, ale lidi, kteří mají odvalu říci: „*Já sám to nezvládnou, ale Ty jsi se mnou.*“ Amen.

Modlitba

Pane, přicházíme před Tebe na začátku této postní cesty a děkujeme Ti, že nás znáš. Děkujeme Ti, že nás znáš lépe než my sami sebe. Odpušť nám, že se tak často snažíme uhasit žízeň své duše u rozpuhaných cisternách. Ať nás Tvé slovo nenechá v klidu tam, kde je třeba vytrhávat zlo a bořit hradby lhovostejnosti. Ale dej nám také naději, abychom dokázali sázet pokoj a stavět mosty tam, kde druzí jen ničí. Děkujeme Ti, že v tomto zápase nejsme sami. Amen.

Píseň: EZ 642 - Otče náš všemohoucí, jenž vše živíš svou mocí

Večeře Páně

Vyznání vin

Pane, vstupuješ do našich životů s tichostí a vlídností. Nabízíš nám nový začátek, který je otevřený pro každého z nás bez výjimek. Učíš nás dívat se na druhé Tvými očima – laskavěji, než jak to dokážeme my sami. Přiznáváme, že naše vnímání bývá často zaslepené a naše vztahy k lidem narušené. V tichu svého nitra nyní hledáme Tvou milost za vše, co se nám nepovedlo.

- 1) Bože, otevíráme před Tebou své nitro se vším, co nás tíží a čím jsme se od Tebe vzdálili. Spoléháme na Tvou lásku, která nás dokáže vnitřně uzdravit a osvobodit.
*Chcete-li se k této prosbě upřímně připojit, odpovězte: **Vyznávám.***
- 2) Stojíme před Tebou ve víře v Krista, který prošel temnotou utrpení i smrti, aby pro nás vybojoval nový život. Tuto víru nevnímáme jako svou zásluhu, ale jako vzácný dar, který nás naplňuje odvahou.
*Chcete-li toto spolehnoutí potvrdit, odpovězte: **Věřím.***
- 3) Víme, že Ty nám v Kristu dáváš milost znovu vstát. Proto chceme i my odhodit staré křivdy, hořkost a hněv. Toužíme najít sílu k odpuštění těm, kteří nás zranili, stejně jako Ty odpouštíš nám.
*Chcete-li se vydat touto cestou smíření, odpovězte: **Odpouštím s Boží pomocí.***

Slovo milosti (Př 28, 13)

Přijměte do svých srdcí slovo milosti:

- A. *Kdo kryje svá přestoupení, nebude mít zdar, ale kdo je vyznává a opouští, dojde slitování.*
- B. Pozdrav pokoje: na znamení pokoje a odpuštění se navzájem mezi sebou pozdravte: „**Pokoj tobě.**“
- C. Apštolské vyznání víry: *Věřím v Boha Otce...*

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.

Slova ustanovení (1Kor 11, 23-26)

23 Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, **vzal chléb**,

24 vzdal díky, lámal jej a řekl: „*Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.*“

25 Stejně vzal po večeři i **kalich** a řekl: „*Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.*“

26 Kdykoli tedy jíte tento **chléb a pijete tento kalich**, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.

Epikléze (modlitba)

Pane, děkujeme Ti za radost, kterou sdílíme v Tvé přítomnosti. Děkujeme za naději, kterou nám vléváš do života, a za víru, díky níž věříme v pravdivost Tvého poselství. Děkujeme za lásku, která nás přesahuje a vítězí nad vším zmarem. Všechnu svou vděčnost vkládáme do této modlitby. Amen.

Pozvání

Ke stolu Kristovu jsou zváni všichni bez rozdílu církevní příslušnosti. Kdo chcete, přijměte jeho pozvání, ať přicházíte odkudkoli. Přijměte Kristovo pozvání do blízkosti jeho lásky, odpuštění, pravdy a milosrdenství.

Píseň během vysluhování – EZ 716 - Z tvé ruky, Pane můj; EZ 717 - Tvá, Pane, láska nám sílu dává

- *Vezměte a jezte to jest tělo mé, které se za vás vydává.*

- *Vezměte a pijte to jest kalich mé krve, která se prolévá za vás na odpuštění hříchů.*

Propouštění (Kol 3, 16)

16 *Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch. „**Jděte v pokoji**“*

Děkovná modlitba

Vzdáváme Ti díky, Pane, za Tvou posilující přítomnost v našich životech. Děkujeme, že střežíš a rozhojňuješ naši víru. Děkujeme za duchovní rodinu, kterou v tomto kruhu tvoříme. Tvé milosti poroučíme i všechny naše blízké, kteří jsou dnes jinde, ale zůstávají v našich srdcích. Amen.

Píseň: EZ 405 – To já, ó Pane můj, stojím tady v modlitbách (kytara)

Ohlášky**Přímluvná modlitba**

Otče náš, s upřímností a nadějí se k Tobě obracíme. Předkládáme Ti tento svět i tváře lidí, kteří jsou vedle nás:

- Za společenství věřících: Veď nás cestou skromnosti. Zbav nás touhy po uznání a moci. Dej, ať s otevřenou náručí vítáme každého, kdo šíří světlo a laskavost.
- Myslíme na ty, kteří Tě třeba neznají, ale jejichž činy vypovídají o Tvé přítomnosti. Buď oporou zdravotníkům a těm, kteří se nezištně obětují pro druhé. Kéž je v jejich nasazení čitelný Tvůj otisk.
- Za rodiny a blízké vztahy: Prosíme za naše domovy. Vnášej pokoj tam, kde vládne napětí, a křehká pouta upevňuj svou trpělivostí. Kéž jsou naše rodiny místem bezpečného úkrytu a vzájemné úcty.
- Za opuštěné: Myslíme na ty, kteří se potýkají s tichem prázdných bytů. Buď nablízku každému, kdo postrádá blízkého člověka, a nás nauč být těmi, kteří do jejich samoty vnesou zájem a přátelství.
- Za nemocné: Stůj při všech, kteří prožívají fyzickou bolest nebo duševní trápení. Buď silou pro ty, kteří jsou oslabeni věkem nebo diagnózou. Kéž skrze péči druhých zakusí úlevu, kterou nejvíce potřebují.
- Za naše shromáždění: Nedovol, abychom se stali uzavřeným klubem, který si hlídá své pohodlí. Proměň nás v lidi všímavé, schopné nabídnout vlídné slovo a pomocnou ruku každému, kdo žizní po lidskosti a přijetí.
- Za usmíření a klid zbraní: Rozbíjej bariéry, které staví lidská pýcha a strach. Ať už jde o velké konflikty národů nebo drobné sváry v sousedství, daruj nám schopnost přát druhým dobré a hledat to, co nás spojuje.

Všechny tyto prosby, i ty, které zůstávají skryté v hloubi našich srdcí, Ti odevzdáváme skrze Tvého milovaného Syna, Ježíše Krista.

Vyslyš nás, prosíme, skrze Krista, našeho Pána, ukazuj nám naši vlastní odpovědnost ve zvěstování evangelia a přijmi i tuto naši společnou modlitbu.

Otče náš, který jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen

Posláni (Jer 17, 7-8)

7 Požehnán buď člověk, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu.

8 Bude jako strom zasazený u vody; své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. Jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody.“

Požehnání

Kéž vám Pán (vloží svoji lásku do nitra),

abyste nemuseli hledat pravdu venku, ale nosili ji vepsanou ve svém srdci.

Kéž vám Pán (vlije odvahu proroků),

abyste se nebáli stát na straně slabých a mluvit pravdu s láskou.

Kéž vám Pán (daruje stabilitu stromu u vody),

aby vaše víra neuschla ani v časech sucha a zkoušek.

Ať vás na každém kroku provází, chrání a posiluje všemohoucí a milosrdný Bůh – Otec, i Syn, i Duch svatý. Amen

Píseň: EZ 418 - I když se rozcházíme, ty s námi zůstáváš